

آن روزها

صاحبخانه را بیرون کردیم

حوالی امروز | رهبر شهید انقلاب در سال ۱۳۶۱، اولین سال ریاست جمهوری را پشت سر می‌گذاشتند. «تابناک» خاطره‌ای از ایشان را که به مناسبت اولین سالگرد حادثه ۸ شهریور (شهادت رجایی و باهنر) بیان شده، منتشر کرده است. بخش‌هایی از آن را بخوانید:
«سال ۱۳۴۴ من از مشهد آمده بودم تهران… پرورنده‌ای در مشهد داشتم که به‌خاطرش من را تعقیب می‌کردند. به‌خاطر آن مجبور بودم برنگردم مشهد و تهران بمانم. در همین حینی که در تهران آزادانه می‌گشتم و فکر می‌کردم مسئله‌ای برایم وجود ندارد، به‌وسیله آقای هاشمی‌فستجانی اطلاع پیدا کردم به مناسبت پرورنده دیگری، من و آقای هاشمی و ۹ نفر دیگر از برادرانمان از روحانیون قم، تحت تعقیب هستیم… این خاطره را فراموش نمی‌کنم؛ خاطره جالبی است… یک‌روز عصر من توی خیابان انقلاب کنونی می‌رفتم، آقای هاشمی رسید و گفت توی اتوبوس بودم، تو را دیدم و فوراً اولین ایستگاه پیاده‌شدم… آمدم به تو بگویم داری آزادانه راه می‌روی ولی تحت تعقیب هستی! قرار ملاقاتی با آقای هاشمی و دوستان گذاشتم، قرارمان کجا بود؟ چون در تهران جا نداشتیم؛ اتاق انتظار دکتر واعظی در انتهای کوچه روحی… دکتر واعظی از دوستان آقای منتظری بود. مرد مؤمن و علاقه‌مند به مبارزین بود و می‌دانستیم اگر به اتاق انتظار او برویم و بفهمد، ما را بیرون نخواهد کرد. اما خب اتاق انتظار یک طبیب چقدر جای ناامنی است! ولی مجبور شده بودیم آنجا برویم.



رفتم توی اتاق انتظار… به‌عنوان مریض‌هایی که آمدند و منتظر نوبت هستند. نشستیم که حرف‌هایمان را بزنیم. بعد دیدیم یک زن آنجا نشستسه، یک مرد اینجا نشستسته و نمی‌شود صحبت کرد، متحیر ماندیم چه کنیم؟

یک‌دفعه یکی از دوستان گفت برویم خانه آقای باهنر. آن‌زمان خانه آقای باهنر در کوچه شترداران – میدان شاه‌سابق که امروز اسمش میدان قیام است – بود و به آن محلی که ما قرار داشتیم، نزدیک بود… همه خوشحال به طرف منزل ایشان رفتیم… ایشان دوتا اتاق در طبقه بالای یک منزل اجاره کرده بود. خوشبختانه صاحبخانه ایشان هم خانه نبود و ما توانستیم خود ایشان را هم از خانه بیرون کنیم و بنشینیم حرف‌هایمان را بزنیم… خاطره چهره نجیب این دوست قدیمی و عزیز ما که می‌دید ما در حضور او داریم حرفی می‌زنیم و می‌خواهیم او نباشد و مطلقاً نگران و ناراحت نمی‌شد از یادمنی‌رود، چون می‌فهمید مسئله‌مهمی است، خیلی صریح‌به ایشان گفتیم‌مایک صحبتی داریم، می‌خواهیم شما نباشید! آن‌هم باخوش‌رویی… به‌نظم جای ومیوه‌هم برای ما فراهم کردو‌خودش از خانه‌گذاشت رفت بیرون که ما حرف‌هایمان را آنجا بزنیم.»

برگرفته از مصاحبه مطبوعاتی ۱۳۶۱/۵/۲۶

مجازآباد

اعتراض جنجالی به فیفا

جام جهانی ۲۰۲۶ جنجال و اتفاق‌های دیده شده زیادی دارد. از اصل ۴۸ تیمی شدن مسابقات که خیلی‌ها معتقدند هدف اصلی فیفا از آن فقط درآمدزایی بیشتر بوده تا ماجرای «وقفه‌های آب‌رسانی» که انتقاد بسیاری از کارشناسان را برانگیخت. البته جنجالی‌ترین تصمیم‌ها، میزبانی عجیب و غریب آمریکایی‌ها و ویزا دادن و ندادن به برخی داوران، کادر فنی، طرفداران، اهالی رسانه و… بود. پس از برخی اعضا، هم‌راهن و کادر فنی تیم ملی ایران که موفق به دریافت ویزا نشدند، داور معروف سومالیایی هم که ویزا نگرفت و نتوانست در جام جهانی حاضر شود، بیش از دیگر سوزه‌ها در فضای خبری و مجازی دیده شد.

با این‌همه، در میان محرومان از ویزا و حضور در جام جهانی، آدم‌های کمتر دیده شده‌ای هم هستند که اعتراض و انتقادشان به فیفا را با سبک و سیاق تازه‌نشان می‌دهند. اگرچه فیفا اعلام کرده برای صدور مجوز رسانه‌ها و پوشش جام جهانی توسط خبرنگاران، عکاسان و گزارشگران

محدودیت‌هایی به لحاظ ظرفیت دارد،

اما یک عکاس فرانسوی که به دلیل همین محدودیت‌ها نتوانسته مجوز حضور در جام جهانی را دریافت کند، به نشانه اعتراض، شروع به عکاسی مسابقات از صفحه تلویزیون کرده و آن‌ها را در شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌کند. البته اقدام آقای عکاس‌باشی در ابتدا چندان دیده نشد تا اینکه «ادم‌پیکل اولیسه» هابیکل سرشناس تیم ملی فرانسه به کمکش آمد. ستاره تیم ملی فرانسه برای همدردی با عکاس هموطنش و انتقاد از اقدامات فیفا با پاک کردن تمام پست‌های منتشر شده در صفحه اینستاگرامش، حالا فقط عکس‌هایی را که این عکاس از صفحه تلویزیون ثبت کرده، منتشر می‌کند! اقدامی جنجالی و اعتراضی به تصمیم فیفا که موجب شده بسیاری متوجه محدودیت‌های ایجاد شده از سوی فیفا شوند و شروع به نقد اقدامات فیفا کنند.

اوقات شرعی به افق تهران

انان شهر	انان مغرب	انان صبح فردا	انان شهر	انان مغرب	انان صبح فردا
۱۲:۰۹	۱۹:۴۵	۳:۰۸	۱۱:۳۶	۱۹:۱۴	۲:۳۳
غروب خورشید	نیمه شب شرعی	طلوع فردا	غروب خورشید	نیمه شب شرعی	طلوع فردا
۱۹:۲۴	۲۳:۱۶	۴:۵۴	۱۸:۵۳	۲۲:۴۳	۴:۱۹

اوقات شرعی به افق مشهد

انان شهر	انان مغرب	انان صبح فردا	انان شهر	انان مغرب	انان صبح فردا
۱۱:۳۶	۱۹:۱۴	۲:۳۳	۱۱:۳۶	۱۹:۱۴	۲:۳۳
غروب خورشید	نیمه شب شرعی	طلوع فردا	غروب خورشید	نیمه شب شرعی	طلوع فردا
۱۸:۵۳	۲۲:۴۳	۴:۱۹	۱۸:۵۳	۲۲:۴۳	۴:۱۹

● آدرس دفتر مرکزی مشهد: بولوار سجاد، نیش سجاد ۱

● تلفن: ۰۵۱) ۳۷۶۸۵-۱۱-۱۴

صاحب امتیاز: مؤسسه فرهنگی قدس

وابسته به آستان قدس رضوی

مدیرعامل و مدیر مسئول: علی یعقوبی

سرمدیر: نسیم محسن آسندی

● صندوق پستی: ۵۷۷ - ۹۱۷۲۵

● دفتر تهران: بولوار کشاورز، بین کارگر و مجازراه، شماره ۳۴۶

● تلفن: ۰۲۱) ۶۶۳۷۵۵

● نمابر: (داخلی۲۲) ۶۶۴۳۰۱۲۲

● پیامک: ۳۰۰۰۴۵۶۷

● ارتباطات مردمی: ۰۵۱) ۳۷۶۱۰۰۸۶

● امور مشترکین: ۰۵۱) ۳۷۶۸۰۴۴-۵

● روابط عمومی: ۰۵۱) ۳۷۶۶۲۵۸۷

● شماره سردیس: ۰۵۱) ۳۷۶۸۴۰۰۴ - ۳۷۶۱۰۰۸۷

● سازمان آگهی‌ها: ۰۵۱) ۳۷۶۸۳۰۰۵ - ۳۷۶۸۳۰۰۵

● فاکس: ۰۵۱) ۳۷۶۱۰۰۸۵ - ۳۷۶۱۰۰۸۵

● سفارشات چاپی: ۰۵۱) ۳۷۶۷۶۵۹۶

● چاپ مشهد: مجتمع چاپ و نشر قدس

● چاپ هم‌زمان تهران: چاپخانه مجامع

ترکیب هوش مصنوعی و شبکه‌های اجتماعی با انسان‌ها چه کرده‌است؟

تسخیرشدگان روی زمین



مسئله اصلی عصر اینترنت این است که از ترکیب هوش مصنوعی و شبکه‌های اجتماعی، معجونی بدست آمده که می‌تواند انسان را تسخیر کند!

این شاخه به آن شاخه می‌پریدند. خیلی وقت‌ها بهترین ایده‌ها دقیقاً همان موقع به ذهن می‌رسیدند؛ راه‌حل یک مشکل، ایده یک کار تازه یا حتی تصمیمی که مدت‌ها از گرفتنتش فرار کرده بودیم. اما الگوریتم‌ها از این پرسه‌زدن خوششان نمی‌آید. آن‌ها ترجیح می‌دهند ذهن روی یک ریل حرکت کند؛ مثلاً یک ویدئو، بعد یکی شبیه همان، بعد یکی دیگر. یا یک خبر، بعد ۱۰ تحلیل درباره همان خبر و… تا جایی که ناگهان متوجه می‌شویم یک ساعت گذشته، اما هنوز دور همان موضوع اول می‌چرخیم. ایروینگ اسم این وضعیت را «توجه چسبنده» گذاشته است؛ حالتی که ذهن به جای رفت‌وآمد آزاد میان ایده‌ها، روی یک موضوع قفل می‌شود و فرصت خیال‌پردازی و خلاقیت را از دست می‌دهد.

البته اینکه پلترفم‌ها تا این اندازه در نگه داشتن کاربر موفق شده‌اند، اتفاقی نیست. «شان پارکر» نخستین رئیس فیس‌بوک، چند سال پیش با صراحت درباره منطق پشت طراحی این شبکه‌ها صحبت کرد. او گفت سؤال اصلی از همان ابتدا این بود که «چطور می‌توانیم تا جای ممکن وقت و توجه آگاهانه کاربران را مصرف کنیم؟». پاسخ این بود که هرآزگاهی با یک لایک، یک کامنت یا یک اعلان، پاداش کوچکی به مغز بدهند تا دوبامین ترشح شود و کاربر دوباره برگردد. همین غیرقابل پیش‌بینی بودن، مغز را وادار می‌کند بارها و بارها اهرم

خیلی وقت است سبک زندگی‌مان را تغییر داده و حالا هم که دارد شیوه فکر کردنمان را از نو تنظیم می‌کند. مطالعه‌ای که در نشریه World Psychiatry منتشر شده و ده‌ها پژوهش علوم اعصاب و روان‌شناسی را مرور کرده، نشان می‌دهد اینترنت دست‌کم سه توانایی شناختی مهم انسان را تحت تأثیر قرار داده است؛ توجه، حافظه و روابط اجتماعی. البته این به معنی خراب شدن مغز نیست. مغز همیشه خودش را با محیط جدید سازگار می‌کند، اما اینکه این سازگاری ما را به کجا می‌برد، خیلی مهم است.

توجه چسبنده

اولین تغییری که تقریباً همه ما آن را با پوست و استخوان حس کرده‌ایم، تغییر در «توجه» است. می‌آییم فقط چند دقیقه گوشی را چک کنیم، اما وقتی سر بلند می‌کنیم، می‌بینیم ۴۰ دقیقه گذشته و حتی یادمان نیست اصلاً برای چه گوشی را دست گرفته بودیم. «زاکاری ایروینگ» پژوهشگر دانشگاه ویرجینیا می‌گوید فناوری حتی مدل حواس‌پرتی ما را هم عوض کرده است. او توضیح می‌دهد که پیش از عصر شبکه‌های اجتماعی، ذهن انسان در لحظه‌های بیکاری آزادانه پرسه می‌زد.

وقتی در صف بانک می‌ایستادیم، زیر دوش بودیم یا از پنجره اتوبوس بیرون را نگاه می‌کردیم، فکرها خودشان از

جهان امروز

اندروید بابت زلزله ونزوئلا هشدار داد؟



با استفاده از شتاب‌سنج‌های تعبیه‌شده در گوشی‌های اندروید یعنی همان تراشه‌ای که کار چرخش صفحه گوشی‌تان را هم انجام می‌دهد، امواج پیش‌زلزله که خفیف‌تر هستند و سریع‌تر هم حرکت می‌کنند و به امواج P معروف‌اند را شناسایی می‌کند. این داده‌ها به‌طور خودکار و بدون اینکه کاربران گوشی‌ها متوجه شوند به گوگل ارسال می‌شود و پس از تجزیه و تحلیل سریع توسط هوش مصنوعی اگر خطرناک تشخیص داده شوند، هشدارای برای همه کاربران اندروید که ممکن است تحت تأثیر زلزله قرار گرفته باشند، ارسال می‌شود.

شواهد نشان می‌دهد ادعای گوگل واقعیت دارد و بسیاری از

حوالی امروز | در این یکی دو هفته که متأسفانه بازار زلزله داغ شده و نقاط مختلف جهان را شدت‌های مختلف به خود لرزیده‌اند، بازار پیشگویی و هشدار زلزله هم گرم شده است! البته منظورمان شایعات و هشدارهای فیک که همیشه پس از زلزله بازارشان داغ می‌شود، نیست. این بار هشداردهنده نه‌مقام‌های رسمی بلکه فناوری است. «نیویورک تایمز» نوشت: «گوگل می‌گوید سیستم هشدار زلزله داخلی اندروید، ۱۱/۴میلیون نفر را پیش از وقوع زلزله ونزوئلا مطلع کرده است.»

خبرگزاری‌های معتبر جهان هم چند روز پیش به این ادعای گوگل اشاره کرده و از این هشدار به عنوان «نجات‌دهنده واقعی» یاد کردند.

آن‌طور که نیویورک تایمز نوشته، در برخی موارد هشدار اولیه تا دو دقیقه پیش از احساس لرزش زمین روی گوشی‌های اندرویدی ظاهر شده است. امواج زلزله دو نوع‌اند؛ امواج اولیه که بسیار خفیف اما سریع‌اند و امواج ثانویه که بسیار مخرب بوده و کُند حرکت می‌کنند. فاصله‌زمانی میان این دو نوع امواج، پنجره نجات محسوب می‌شود و اگر امواج اولیه به‌موقع تشخیص داده شوند، فرصتی چند ثانیه‌ای تا حداکثر دو دقیقه‌ای برای هشدار و نجات دادن جان انسان‌ها وجود دارد. گوگل می‌گوید در جریان زلزله ونزوئلا حدود ۹ ثانیه پس از تشخیص امواج اولیه در اعماق زمین، هشدارها به گوشی‌های اندرویدی ارسال شده‌اند. آن موقع هنوز در سطح زمین خبری از زلزله نبوده است. این سیستم

سلامت

کمپین جنگ علیه پشه‌ها!

ساعت‌ها بیرون از خانه بازی کنند؛ نه اینکه پنج دقیقه بعد از رفتن به حیاط، دست‌وپایشان پر از جای نیش شود و دوباره به داخل خانه فرار کنند. ابتدا سراغ مسئولان شهری را گرفت، اما وقتی فهمید امکانات کنترل پشه‌ها محدود است، با خودش گفت: «اگر قرار است کاری انجام شود، چرا از خودمان شروع نکنیم؟» بعد هر در گروه محلی همسایه‌ها یک پیام ساده گذاشت و پرسید: «کسی هست که بخواهد برای کمتر شدن پشه‌های محله کاری بکند؟» شاید انتظار داشت ۴۰-۳۰ خانواده استقبال کنند، اما فقط چهار روز طول کشید تا بیش از ۶۰۰ نفر اعلام آمادگی کنند. همین استقبال غیرمنتظره، به شکل‌گیری کمپینی انجامید که حالا حدود هزار و ۸۰۰ خانه از نقاط مختلف شهر را در بر می‌گیرد؛ جالب اینجاست که راه‌حل آن‌ها خبری از سم‌پاشی‌های گسترده و

را بکشد. پارکر حتی اعتراف کرد که طراحان فیس‌بوک آگاهانه از آسیب‌پذیری‌های روان انسان استفاده کرده‌اند.

حافظه و قضاوت

تغییر دوم، حافظه است. اینترنت به نوعی حافظه خارجی ما تبدیل شده است. ما احتیاجی نداریم که تاریخ یک اتفاق، شماره تلفن یا حتی مسیر یک خیابان را حفظ کنیم؛ این دسترسی دائمی مزایای زیادی دارد، اما پژوهش‌ها نشان می‌دهد هرچه بیشتر به اینترنت برای ذخیره اطلاعات تکیه می‌کنیم، کمتر خود اطلاعات را به خاطر می‌سپاریم. درواقع ذهن ما به جای حفظ کردن پاسخ‌ها، یاد می‌گیرد پاسخ را از کجا پیدا کند. شاید این اتفاق در ظاهر بد به نظر نرسد، اما وقتی همه چیز را به حافظه بیرونی واگذار می‌کنیم، بخشی از فرایند عمیق یادگیری و ارتباط دادن اطلاعات به هم ضعیف‌تر می‌شود. تغییر سوم به روابط اجتماعی برمی‌گردد. اینترنت ارتباط با آدم‌های دور را آسان‌تر کرده، اما همیشه کیفیت این ارتباط‌ها را بیشتر نکرده است. امروز ممکن است صدها نفر پستمان را ببینند، اما ساعت‌ها کنار نزدیک‌ترین آدم‌های زندگی‌مان بنشینیم و هر کدام سرگرم صفحه گوشی خودمان باشیم.

پژوهشگران می‌گویند وقتی عزت‌نفس بیش از حد به لایک‌ها، دنبال‌کننده‌ها و بازخوردهای آنلاین گره بخورد، خطر اضطراب، احساس طردشدگی و مقایسه دائمی با دیگران هم بیشتر می‌شود؛ مقایسه‌ای که معمولاً با نسخه‌ای روتوش‌شده از زندگی دیگران انجام می‌گیرد، نه با واقعیت. به همین دلیل بعضی پژوهشگران معتقدند این تغییرها در نهایت می‌تواند بر شیوه قضاوت و تصمیم‌گیری ما هم اثر بگذارد، چون شبکه‌های اجتماعی علاوه‌بر انتشار موضوع، اغلب به ما می‌گویند درباره آن چه احساسی داشته باشیم. چه کسی قهرمان است و چه کسی مقصر، از چه چیزی خشمگین شویم و چه چیزی را تحسین کنیم. جهان پیچیده را به دوگانه‌های ساده تبدیل می‌کنند؛ خوب و بد، حق و باطل، خودی و غیرخودی. اگرچه این نسخه ساده‌شده برای ذهن ما جذاب است، اما کم‌کم موجب می‌شود به جای اینکه خودمان درباره موضوعی فکر کنیم، واکنشی را تکرار کنیم که بارها در صفحه نمایش دیده‌ایم.

آن وقت احساس می‌کنیم به یک نتیجه شخصی رسیده‌ایم، در حالی که شاید فقط همراه موجی شده‌ایم که الگوریتم برابیمان ساخته است. در نتیجه شاید مسئله اصلی عصر اینترنت این نباشد که وقت زیادی در شبکه‌های اجتماعی می‌گذرانیم. مسئله این است که از ترکیب هوش مصنوعی و شبکه‌های اجتماعی، معجونی بدست آمده که می‌تواند انسان را تسخیر کند! اگر ندانیم توجه، حافظه و حتی قضاوت ما چگونه تحت تأثیر این ترکیب جادویی قرار می‌گیرد، ممکن است کم‌کم تصور کنیم همه انتخاب‌ها، فکرها و موضع‌گیری‌هایمان کاملاً شخصی و با انتخاب خودمان بوده است؛ آن هم در حالی که بسیاری از مواقع، این ما نیستیم که انتخاب کرده‌ایم، هوش مصنوعی به جای ما فکر کرده، به جای ما پاسخ داده، موضع گرفته و درواقع دارد به جای ما زندگی می‌کند!

اعضای

کمپین معتقد بودند آفت‌کش‌ها فقط پشه‌های مزاحم

را از بین نمی‌برند، بلکه زنبورها، سنجاقک‌ها و دیگر حشرات مفید را هم قربانی می‌کنند. برای همین، سراغ راهکارهای ساده‌تری رفتند؛ تخلیه آب‌های راکد که محل اصلی تخم‌گذاری پشه‌هاست، استفاده از لاروکش‌های طبیعی در آبگیرها، نصب تله‌های مخصوص و حتی جایگزین کردن بعضی گیاهانی که محیط را برای این حشرات جذاب‌تر می‌کنند. این گزارش در حالی منتشر شده که کارشناسان نسبت به افزایش جمعیت پشه‌ها در بسیاری از نقاط جهان هشدار می‌دهند. تغییرات اقلیمی موجب شده فصل فعالیت این حشرات طولانی‌تر شود و پایشان به مناطقی باز شود که پیش از این کمتر با آن‌ها درگیر بودند.

